

Uppsala Montessori
En skola att växa i

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Läsåret 2017-2018

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. VAD SÄGER SKOLVERKET OCH LAGEN?	3
1.1 Definition av begrepp	4
1.1.1 Diskriminering	4
1.1.2 Trakasserier	4
1.1.3 Kränkande behandling	4
1.2 Läroplanen	4
1.3 Skollagen	4
1.4 Diskrimineringslagen.....	5
1.4.1 Kön.....	5
1.4.2 Könshidentitet eller könsuttryck.....	5
1.4.3 Etnisk tillhörighet.....	5
1.4.4 Religion eller annan trosuppfattning.....	5
1.4.5 Funktionsnedsättning	5
1.4.6 Sexuell läggning.....	6
1.4.7 Ålder	6
2. VÅR UTGÅNGSPUNKT	7
3. PLANENS TILLGÄNGLIGHET	9
3.1 För anställda.....	9
3.2 För vårdnadshavare	9
3.3 För elever	9
4. HUR ELEVER OCH DERAS VÅRDNADSHAVARE KAN ANMÄLA UPPLEVELSE AV DISKRIMINERING, TRAKASSERIER ELLER KRÄNKANDE BEHANDLING.....	10
4.1 Så här kontaktas BEO	10
5. ATT FRÄMJA BARNS LIKA RÄTTIGHETER OCH ATT FÖREBYGGA OCH FÖRHINDRA DISKRIMINERING, TRAKASSERIER OCH ANNAN KRÄNKANDE BEHANDLING	11
5.1 I vår Montessoriverksamhet	11
5.1.1 Övergripande mål för att främja barns lika rättigheter	11
5.1.2 Individerna	11
5.1.3 Gruppen.....	12
6. ATT UPPTÄCKA TRAKASSERIER OCH ANNAN KRÄNKANDE BEHANDLING	12
6.1 Arbete för att upptäcka trakasserier och annan kränkande behandling i vår verksamhet	13
6.2 Skolmiljöns betydelse	13
6.3 Att upptäcka vuxnas trakasserier gentemot barn	13
7. ATT UTREDA, ÅTGÄRDA OCH DOKUMENTERA TRAKASSERIER OCH ANNAN KRÄNKANDE BEHANDLING	14
8. UTVÄRDERING AV FÖRRA ÅRETS ARBETE MOT DISKRIMINERING, TRAKASSERIER OCH KRÄNKANDE BEHANDLING.....	15
8.1 Problemformulering 1.....	15
9. UTVÄRDERING AV VILKEN BETYDELSE VÅRT ARBETSSÄTT HAR FÖR ARBETET MED PLANEN	16
10. KARTLÄGGNING AV RISKOMRÅDEN	18
10.1 Raster	18
10.2 Toaletterna vid F-1	19
11. REFERENSER	19

1. VAD SÄGER SKOLVERKET OCH LAGEN?

Skolverket, skollagen och diskrimineringslagen behandlar arbetet mot kränkande behandling. För att ge en bild av vad som sägs i läroplanen och lagen vill vi återge de delar som vi tycker är särskilt viktiga.

1.1 Definition av begrepp

För att förstå arbetet mot trakasserier, diskriminering och kränkande behandling är det viktigt att man känner till vad begreppen innebär. Först när man har denna kunskap kan man på ett framgångsrikt sätt arbeta med planen för likabehandling.

1.1.1 Diskriminering

Diskriminering innebär att ett barn eller en elev missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. I verksamheterna är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Barn och elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

1.1.2 Trakasserier

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Om någon ur personalen utsätter ett barn eller en elev för trakasserier benämns det diskriminering.

1.1.3 Kränkande behandling

Kränkande behandling är ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker barns eller elevers värdighet.¹

1.2 Läroplanen

Enligt läroplanerna ska alla som arbetar i skolan

- medverka till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor även utanför den närmaste gruppen,
- i sin verksamhet bidra till att skolan präglas av solidaritet mellan människor,
- aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper, och
- visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt förhållningssätt.²

1.3 Skollagen

Av Skollagen framgår att det är huvudmannen som har det yttersta ansvaret för arbetet med trygghet och studiero i skolan. Det innebär bland annat att huvudmannen ska ha kunskap om var problem och risker, som hotar elevernas välbefinnande i skolan, finns och därefter vidta nödvändiga åtgärder. Skolledningen och övrig personal ska ges nödvändig fortbildning, tid och möjlighet att framgångsrikt arbeta för att främja en god lärandemiljö och en trygg miljö för alla

---

¹ Skolverkets allmänna råd; Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling

² Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet

barn.³

1.4 Diskrimineringslagen

Diskrimineringslagen förbjuder diskriminering som har samband med kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

1.4.1 Kön

Om du har blivit diskriminerad av skäl som har samband med kön kan du anmäla detta. Förbudet mot könsdiskriminering omfattar också personer som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet.

1.4.2 Könsidentitet eller könsuttryck

I diskrimineringslagen står att diskriminering som har samband med *könsöverskridande identitet eller uttryck* är förbjuden. Med det menas personer med en könsidentitet eller ett könsuttryck som hela tiden eller periodvis skiljer sig från könsnormen, exempelvis transvestiter eller intersexuella.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen *könsidentitet eller könsuttryck*. Alla människor har könsidentitet och könsuttryck, inte bara transpersoner. Med könsidentitet eller könsuttryck menar Diskrimineringsombudsmannen en persons identitet eller uttryck i form av kläder, kroppsspråk, beteende eller annat liknande förhållande med avseende på kön.

1.4.3 Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt lagen en individs nationella och etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Alla människor har en eller flera etniska tillhörigheter. Alla kan därför bli utsatta för etnisk diskriminering – samer, romer, personer med svensk, somalisk, bosnisk etnisk tillhörighet och så vidare. Den etniska tillhörigheten bygger på självidentifikation. Det är alltså individen själv som definierar sin eller sina etniska tillhörigheter.

1.4.4 Religion eller annan trosuppfattning

Alla som har en religion eller en annan trosuppfattning omfattas av skyddet mot diskriminering, exempelvis muslimer, kristna, buddister och ateister.

1.4.5 Funktionsnedsättning

I diskrimineringslagen står att diskriminering som har samband med *funktionshinder* är förbjuden. Med det menas enligt lagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en människas funktionsförmåga. De kan bero på skador eller sjukdomar, som fanns vid födseln, har uppstått senare eller förväntas uppstå.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppet *funktionsnedsättning*. Funktionsnedsättning beskriver nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga. Det är alltså något som en person har, inte något som en person är.

---

³ Skollagen

Diskrimineringsombudsmannen anser att ett funktionshinder snarare är något som uppstår i en miljö som ställer upp hinder för personer med funktionsnedsättning.

Funktionsnedsättning kan märkas mer eller mindre i olika situationer som till exempel allergier, dyslexi, hörsel och synskador med mera. Andra kan förväntas bli ett hinder i samhället i framtiden som till exempel HIV, cancer eller Multipel Skleros (MS). Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. Du är alltså även skyddad av lagen även om du har en mindre omfattande funktionsnedsättning.

1.4.6 Sexuell läggning

Homosexuella, heterosexuella och bisexuella kan anmäla diskriminering som har samband med sexuell läggning.

1.4.7 Ålder

Med ålder menas enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd. Alla människor, oavsett ålder, kan anmäla diskriminering som har samband med ålder.⁴

---

⁴ Diskrimineringslagen

2. VÅR UTGÅNGSPUNKT

Huvudmannen för Uppsala Montessori är tillika rektor för skolan. Ett nära samarbete mellan huvudmannen/rector och övrig personal möjliggör ett framgångsrikt arbete med trygghet och studiero för skolans barn.

Vår skola och vårt fritidshem fungerar integrerat med samma arbetslag och i samma lokaler. I fortsättningen kommer endast begreppet skola att användas i detta dokument. I samtliga fall avses dock både skola och fritids.

Skolledningen accepterar inte trakasserier eller tendenser till trakasserier i någon form. Barn får inte trakassera barn, vuxna får inte trakassera barn, barn får inte trakassera vuxna och vuxna får inte trakassera vuxna. Var och en i vår verksamhet har ett ansvar att leva upp till detta och att vidta åtgärder om man ser tendenser till trakasserier.

Varje barn ska uppmuntras att berätta för en lärare, för likabehandlingsteamet eller för rektor om hon känner sig trakasserad eller felaktigt behandlad eller om hon ser att någon annan behandlas fel. De vuxna som arbetar i verksamheten ska vända sig till likabehandlingsteamet eller rektor om hon upplever att hon själv eller någon trakasseras eller diskrimineras. Det yttersta ansvaret har skolans rektor.

Alla lärare och övrig personal ska vara insatta i likabehandlingsplanen. Den ska vara en naturlig grund för arbetet på skolan. All personal ska i den dagliga verksamheten arbeta aktivt för att främja barns lika rättigheter och att förebygga och förhindra alla former av diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling.

Vårt förhållningssätt ska bygga på respekt för barnet och tilltro till dess förmåga. Om vi vuxna har ett respektfullt förhållningssätt gentemot vår omgivning speglar sig detta i barnen. Diskussioner och reflektioner angående förhållningssättet är ständigt återkommande i personalgruppen och anses vara av största vikt.

Vårdnadshavarna ska delges och informeras om likabehandlingsplanen. Vid varje föräldramöte ska barnens vårdnadshavare kortfattat informeras om likabehandlingsplanens existens och var den finns tillgänglig. På föräldramöten och utvecklingssamtal ska föräldrarna ges möjlighet att diskutera och komma med synpunkter med koppling till likabehandlingsarbetet på skolan. I den dagliga kontakten med föräldrarna ska vi ha en öppen och informerande kommunikation om barnets situation på skolan. Föräldrarna är välkomna att besöka skolan för att se hur verksamheten bedrivs och hur deras barn har det.

För att främja arbetet utifrån likabehandlingsplanen ska personalen ges lämplig fortbildning.

Vid den årliga planeringsdagen i augusti då hela personalen deltar, ska likabehandlingsplanen

följas upp, utvärderas och revideras.

Likabehandlingsplanen finns tillgänglig på Uppsala Montessoris hemsida.

”Det kollektiva intresset bör vara det som begränsar barnets frihet, och friheten bör ha formen av vad vi vanligen benämner gott uppförande. Vi måste därför sätta stopp för allt hos barnet som sårar och irriterar andra och för de som urartar till våldsamma uppfostrade handlingar.”

Maria Montessori 1917

3. PLANENS TILLGÄNGLIGHET

Planen ska finnas tillgänglig för anställda vid skolan samt för vårdnadshavare och elever. Det ska vara lätt att hitta och att läsa planen.

3.1 För anställda

Vid anställningstillfället informeras personen om att planen finns, dess betydelse och att den finns tillgänglig i sin helhet i skolans gemensamma datorhall. Planen studeras i detalj och revideras i början av varje läsår.

3.2 För vårdnadshavare

Då eleven börjar i skolan informeras vårdnadshavaren om att planen finns tillgänglig på skolans hemsida.

3.3 För elever

Vid läsårets första diskussionsgrupp informeras eleven årligen om att planen finns tillgänglig på skolans hemsida och i pappersform i skolan.

4. HUR ELEVER OCH DERAS VÅRDNADSHAVARE KAN ANMÄLA UPPLEVELSE AV DISKRIMINERING, TRAKASSERIER ELLER KRÄNKANDE BEHANDLING

Eleven uppmuntras att berätta för någon vuxen om hon upplever att hon trakasseras eller behandlas orättvist. Eleven uppmuntras också att berätta för sina vårdnadshavare om hon tycker att hon behandlas felaktigt.

Vårdnadshavare uppmanas att kontakta rektor eller lärare om hon har misstankar om att hennes barn utsätts för kränkande behandling.

Möjligheten finns också för barn och vårdnadshavare att göra en anmälan till Barn- och elevombudet, BEO.

4.1 Så här kontaktas BEO

Tfn: 08-586 080 00

Barn- och elevombudet

Box 23069

104 35 Stockholm

E-post: beo@skolinspektionen.se

BEO finns också på Facebook.

5. ATT FRÄMJA BARNS LIKA RÄTTIGHETER OCH ATT FÖREBYGGA OCH FÖRHINDRA DISKRIMINERING, TRAKASSERIER OCH ANNAN KRÄNKANDE BEHANDLING

Att främja barns lika rättigheter och att stärka både individen och gruppen är en viktig byggsten i arbetet för att förhindra diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling.

5.1 I vår Montessoriverksamhet

Genom montessoripedagogikens syn- och arbetssätt har vi goda förutsättningar att främja barns lika rättigheter

5.1.1 Övergripande mål för att främja barns lika rättigheter

- Varje barn ska få växa och utvecklas i en stimulerande miljö till en självständig individ med god självkänsla. Alla bidrar med sin unika personlighet och känner sig på så sätt som en viktig del av gruppen. Var och en bidrar till att vi tillsammans skapar en grupp där glädje, harmoni och omsorgskänsla finns.
- Vi har en estetiskt tilltalande miljö som är anpassad till barnen. Vi låter barnen efter förmåga vara delaktiga i att sköta om och ansvara för att vi ska ha en fin miljö med god stämning där alla trivs. De får till exempel vattna blommor, stryka dukar, baka, duka, källsortera sopor, kratta löv, rensa rabatter och utföra andra sysslor som bidrar till gemensam trivsel. Barnen lär sig att återställa det material de använt på sin plats i ett gott skick färdigt för nästa barn att använda. På detta sätt visar vi respekt för barnen och de stimuleras att respektera varandra, de vuxna och miljön.
- Vi har åldersblandade grupper vilket ger stor möjlighet för barnen att hjälpa och stödja varandra. Vi stöttar och uppmuntrar barnen att hjälpa varandra, till exempel att knyta någons rosett, ge fart på gungan eller att läsa en saga för ett yngre barn. För barnen blir det naturligt att hjälpa varandra vilket skapar samhörighet och glädje. I vår miljö finns arbetsmaterial i skiftande svårighetsgrader vilket gör det naturligt för barnen att befinna sig på olika kunskapsnivåer. Det minskar viljan till konkurrens och tävlingsinriktning. Den empatiska förmågan utvecklas och glädjen över att vara tillsammans växer.

5.1.2 Individen

I vår verksamhet arbetar vi med att stärka den enskilda individen. Till exempel stärks individen genom

- att vara aktivt delaktig i planeringen, utförandet och uppföljningen av det egna arbetet i skolan,
- att samtal mellan vuxen och barn, om hur barnet mår och upplever sin situation, sker både spontant i den dagliga verksamheten och planerat i avskildhet och med gott om tid,
- att utvecklingssamtal mellan elev, vårdnadshavare och lärare sker en gång per termin

och oftare vid behov,

- att vi har en öppen och tillåtande kommunikation. Vi vuxna ska i alla situationer under dagen vara lyhörda och ge respons på barnens funderingar, åsikter och känslouttryck. Det leder till att barnen känner sig sedda och ger dem en övertygelse om att det de säger tas på allvar,
- att hon/han får lära sig att säga ifrån på ett bra sätt och genom att hon/han får öva sig i konfliktlösning, social träning och uppförande gentemot varandra och vuxna, och
- att vi vuxna är observanta på barnens samspel och griper in när någon blir orätt behandlad. Med kraft markerar vi att detta beteende inte accepteras. Att ge barnen stöd i konfliktlösning ser vi som en viktig del i vårt arbete. Barnen uppmuntras att säga ifrån när de vill att någon ska sluta med något de inte vill vara med om. Barnen får lära sig att ett nej ska respekteras.

5.1.3 Gruppen

Vi arbetar aktivt för att stärka även gruppen genom

- att varje barn får utveckla sin självkänsla och sin sociala kompetens och därmed bli en god gruppmedlem. Detta uppnås genom arbetet som redogörs för under stycket ovan som kallas "Individen",
- gruppssamlingar till exempel etisksamtal i grupp en gång i veckan under samtliga årskurser, samarbetsövningar, klassens timme. Dessa samlingar ska främja förståelse för könen, religioner, kulturer, synliga och osynliga funktionshinder, samt sexuell läggning,
- att barnen är delaktiga i omhändertagande av sin miljö. Detta leder till en stark vi-känsla där alla bidrar, och
- att eleverna är delaktiga i planeringen av skolans verksamhet och utveckling tex att i klassråd diskutera studieresor och ge förslag till inköp av material och till skolans matsedel.

"Barnets frihet bör som sin begränsning ha det gemensamma intresset i den grupp de rör sig; dess form uttrycks i det vi kallar beteende och gott uppförande. Det är den vuxnes plikt att förhindra barnet att göra något som verkar stötande eller sårande för andra, och rättas till uppföranden som är opassande eller oartiga."

Maria Montessori, 1912

6. ATT UPPTÄCKA TRAKASSERIER OCH ANNAN KRÄNKANDE BEHANDLING

För att kunna arbeta framgångsrikt med planen för likabehandling och mot kränkande behandling krävs att vi aktivt arbetar för att upptäcka kränkande behandling.

6.1 Arbete för att upptäcka trakasserier och annan kränkande behandling i vår verksamhet

Det är viktigt att vi gör allt vi kan för att upptäcka om trakasserier och annan kränkande behandling förekommer i vår verksamhet. Det gör vi genom:

- att i den dagliga verksamheten ständigt observera respektive barngrupp för att känna av atmosfären i det sociala samspelet mellan barnen. Vi tar barnets alla signaler på allvar och vi tror på det barnet berättar,
- att vi alltid är goda lyssnare och ger barnet den tid det behöver, vi bygger upp ett förtroende mellan barnet och den vuxne. Vi ska aktivt verka för att barnet i alla situationer ska våga berätta om vad som hänt henne/honom eller en kompis,
- att, förutom de dagliga samtalen, genomföra barnsamtal varje termin. Vi samtalar då med varje enskilt barn om hur det mår, vad det tycker om, om hur det trivs, vad det blir glad av och så vidare. Redan på ett tidigt stadium blir det, genom dessa samtal, naturligt för barnet att våga uttrycka sina känslor,
- att skolklimatet diskuteras både spontant och i planerade samlingar med barnen,
- att lärarna har en tät och nära dialog med föräldrar så att utrymme finns för att ge och få information angående det egna barnet, och
- att likabehandlingsteamet eller rektor kontaktas snarast om något misstänker eller ser att någon form av trakasserier eller kränkande behandling pågår.

6.2 Skolmiljöns betydelse

Skolmiljön har stor betydelse för att vi ska kunna upptäcka trakasserier och annan kränkande behandling. Faktorer som bidrar till goda förutsättningar att upptäcka kränkande behandling är

- att lokalerna är stora och öppna med halvväggar som ger bra överblick,
- att lärarna roterar och delar upp sig allt efter behov,
- att barnen meddelar en lärare när de lämnar klassrummet, till exempel vid toalettbesök, och
- att lärarna rör sig i omgivningarna vid utevistelser.

6.3 Att upptäcka vuxnas trakasserier gentemot barn

För att upptäcka vuxnas trakasserier gentemot barn gör vi följande:

- Vi för samtal med varje enskilt barn, exempelvis utvecklingssamtal. Vi ställer frågor kring barnets relationer med de vuxna i arbetslaget. Följande frågor är lämpliga att ställa: hur trivs du med dina lärare, kan du gå till alla lärare om du har något problem, om inte, vem är det som du inte känner förtroende för.
- Lärarna ska ifrågasätta varandras eventuella negativa bemötande av ett barn.

7. ATT UTREDA, ÅTGÄRDA OCH DOKUMENTERA TRAKASSERIER OCH ANNAN KRÄNKANDE BEHANDLING

Vi utreder, åtgärdar och dokumenterar så här:

- Lärare samtalar med den elev som känner sig utsatt. Information kring händelsen insamlas, från båda parter. Samtalet återges i en skriftlig rapport. Barnet som känner sig utsatt ges extra stöd enligt överenskommelse. Samtliga i det egna arbetslaget informeras och en anmälan görs skriftligt till rektor på därför avsedd blankett.
- Ansvarig lärare tar kontakt med övrig berörd/berörda för samtal angående det inträffade eller samtalar med bägge parter samtidigt. Samtalet återges i skriftlig rapport.
- Ärendet tas upp och diskuteras vid personalmöte då hela arbetslaget sammanträder. Detta sker varannan vecka.
- Vid upprepning eller allvarigare form av kränkande behandling tas kontakt med alla inblandades vårdnadshavare. Teamet för likabehandling samt rektor kontaktas, åtgärdsprogram upprättas och eventuell elevvårdskonferens hålls.
- Åtgärdsprogram med nödvändiga åtgärder för det enskilda fallet upprättas. Om så är nödvändigt kontaktas socialtjänst eller annan för fallet lämplig myndighet.
- Uppföljning görs efter överenskommen tidpunkt.
- Vid de terminsvisa barnsamtalen informeras barnet om likabehandlingsplanen och möjligheten att vända sig till annan lärare eller rektor om hon/han känner sig kränkt av lärare eller annan vuxen. Rektor ska alltid informeras i dessa fall och ska ansvara för utredningen.
- Om lärare eller annan vuxen i verksamheten uppmärksammar att ett barn kränks av en vuxen ska rektor informeras för vidare utredning.
- Rektor är skyldig att göra en anmälan till huvudmannen då hon för kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten.

8. UTVÄRDERING AV FÖRRA ÅRETS ARBETE MOT DISKRIMINERING, TRAKASSERIER OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

Nedan redogörs för de problemformuleringar som fanns med i förra årets plan och hur vi har arbetat med problemen under året.

8.1 Problemformulering 1

I förra årets plan definierades raster som ett potentiellt riskområde eftersom många vistas ute samtidigt.

Åtgärder som vidtagits och dess resultat är:

Minst en lärare per 20 barn har varit ute bland barnen på rasterna. De har delat upp sig och rört sig på de ytor som barnen vistas på. Det har möjliggjort att vi har haft god uppsikt över barnen. Vi märker att barnen uppskattar att det finns en vuxen i närheten och att de gärna vänder sig till denne vid behov.

8.2 Problemformulering 2

Vi uppmärksammade att elever ibland använder "fula ord" riktade till kamrater och såg detta som en potentiell risk.

Åtgärder som vidtagits och dess resultat är:

I diskussionsgrupperna har vi pratat om vikten av ett trevligt språk. I språkundervisningen har vi lagt vikt vid att elever fått utveckla sitt ordförråd. De vuxna i barnets omgivning föregår med gott exempel och när nyanställda introduceras tas detta upp som en viktig del i samvaron med eleverna.

8.2 Problemformulering 3

Situationen på bandy- och fotbollsplanerna formulerades även förra året som ett riskområde eftersom det där ibland förekommer hårda och ojusta tag.

Åtgärder som vidtagits och dess resultat är:

Vi har tillåtit bandy/fotboll två gånger i veckan och uppmuntrat till andra lekar övriga dagar. För det allra mesta har spelet fungerat bra men ibland blir det bråk och någon enstaka gång även slagsmål på planen. En vuxen har då funnits till hands som hjälpt till att reda ut situationen.

9. UTVÄRDERING AV VILKEN BETYDELSE VÅRT ARBETSSÄTT HAR FÖR ARBETET MED PLANEN

Liksom förra året upplever vi att vi har endast små problem med diskriminering, trakasserier och kränkande behandling vid vår skola och fritids. Åter igen konfronterade vi varandra och diskuterade om det kan vara så att vi inte ser problem som finns. Dock enades vi om att vårt arbetssätt i kombination med hög vuxentäthet gör att vi lyckas förebygga och stävja problem.

För att arbetet ska fortsätta framgångsrikt ville vi belysa framgångsfaktorerna för varandra, och på så sätt kunna ta dem med oss i vårt fortsatta arbete.

Våra framgångsfaktorer som möjliggör ett lyckat arbete:

- Med montessoripedagogiken som solid grund, där allas lika värde betonas starkt, har vi goda förutsättningar att lyckas i vårt uppdrag. Vi har en gemensam grundsyn som baseras på respekt för medmänniskan. Pedagogikens och filosofins fundament handlar om att låta barnet utvecklas till en initiativrik och harmonisk människa med god självkänsla. Redan från förskolan genomsyrar synsättet vårt arbete med barnen.
- Flertalet av våra elever har även gått i vår förskola. De är kända i huset, inte bara av sina egna lärare utan även av förskolans lärare och övrig personal i huset.
- Skola och fritids är integrerade i varandra. Samma arbetslag arbetar med barnen och man vistas i samma lokaler. Det gör att man lär känna varandra på ett djupare plan vilket skapar trygghet och det ger bra möjligheter att ha en god kontakt med barnens föräldrar. Anonymitet bli nästan omöjligt!
- Bland våra elever och personal finns många kulturella bakgrunder representerade, vilket skapar en mångfald som berikar. Olika utseende, färger, språk, religioner och kulturer är ständigt närvarande och blir en självklar och naturlig del av miljön. Våra elever är unga och därför förhållandevis fördomsfria. Därmed finns mycket goda förutsättningar för att bidra till ett bättre samhälle på sikt!
- Eleverna görs delaktiga i arbetet. Vid våra regelbundna diskussionsgrupper i samtliga årskurser diskuteras frågor som handlar om medmänsklighet. Vid dessa tillfällen lyfts ofta konkreta situationer som uppkommit t ex på skolgården. Regelbundenheten, varje vecka, medverkar till att problem kan ventileras kort efter att de inträffat. Vår uppfattning är att diskussionstillfällena bidrar till att eleverna känner att det är naturligt och självklart att prata om situationer som uppkommit. Eleverna är också delaktiga i arbetet med Likabehandlingsplanen, som diskuteras löpande under skolåret
- Vid raststillfällen är ca 40 barn i åk F-1 resp ca 50 elever i åk 2-6 ute samtidigt. Bland de 40 eleverna finns alltid två vuxna och samma förhållande gäller för de 50 eleverna. Eleverna kan vara dels på gården och dels i parken. Lärarna fördelar sig på varsitt ställe. Detta ska i hög utsträckning säkra att inte mobbning ska kunna förekomma, däremot kan kränkande handlingar ske utan att läraren uppmärksammar detta. Därför ska vi samtala ofta, i de schemalagda diskussionsgrupperna i varje årskurs, om vad som är kränkande handling och vad man ska göra om man utsätts för sådan eller ser någon annan utsättas för sådan.
- De vuxna i barnens miljö har stor betydelse för hur barnen mår och agerar. Faktorer som personaltäthet, arbetstider, arbetsuppgifter, lön, förmåner och andra trivsselfaktorer mm är viktiga för skolmiljön i sin helhet. En glad och harmonisk personalgrupp leder ofta till en glad och harmonisk barngrupp!

- Arbete i arbetslag och med en förhållandevis hög personaltäthet gör att barnen alltid har en vuxen i närheten. I vår F-1:a finns 5 vuxna ständigt närvarande under den del av arbetet när alla ca 40 elever finns i klassrummet. I 2-6:an är förhållandet 5 vuxna bland 50 elever under den del av arbetet när alla elever finns i klassrummet. Vid lektioner är elevantalet sällan mer än 15 elever, vilket möjliggör att läraren och eleven har god kontakt vid varje lektionstillfälle.
- Personalen fortbildas kontinuerligt individuellt och i grupp, till exempel har skolans/fritids personal under en studiedag, i augusti 2011, utbildats av Diskrimineringsbyrån i syfte att utveckla planen och hur den ska efterlevas. Hela personalen har även fortbildats, under en heldag, i genusfrågor
- Vi är aktiva i vår solidaritet med våra mindre lyckligt lottade medmänniskor och eleverna görs delaktiga i detta. Vid två tillfällen under året, efter den vårliga växtförsäljningen och efter försäljningen vid julmarkanden, skickas intäkterna till någon hjälporganisation. Eleverna kommer med förslag om vilken organisation vi ska välja och röstning avgör därefter. Vi tror att detta starkt bidrar till att eleverna utvecklar empati och medmänsklighet.

10. KARTLÄGGNING AV RISKOMRÅDEN

Nedan redogörs för vårt arbete under det kommande läsåret. Genom att precisera olika problemformuleringar, dess mål, vem som är ansvarig och hur problemet och målet kommer att följas upp kan vi genomföra ett framgångsrikt arbete.

10.1 Raster

Problemformulering:

Raster utgör ett potentiellt riskområde då många vistas ute i fri lek. Oftast fungerar rasterna bra och innehåller mycket lek på skolgården och i parken. Bland de yngre barnen i F-1 blir Ibland blir lekarna lite för våldsamma, till exempel kan "tagare" utvecklas till att bli en lek som slutar i att elever fångar varandra med för hårda tag.

Mål:

Även fortsättningsvis ska två vuxna per elevgrupp finnas ute under rasttid och placera sig på de två områden där barnen vistas. Det ska råda en absolut nolltolerans mot lekar som innehåller någon form av våld. De vuxna ska omedelbart ingripa och förhindra sådant.

Ansvarig:

Rektor, för att möjliggöra detta schematekniskt. De vuxna som är ute under rasterna.

Uppföljning och utvärdering:

Kontinuerligt under läsåret på personalmöten och i diskussionsgrupper med eleverna.

10.2 Toaletterna

Problemformulering:

En del elever väljer att inte låsa toalettdörren vid toalettbesök. Det händer då att andra elever öppnar dörren och stör den som är på toaletten.

Mål:

Att alla elever, även de som inte vill låsa toalettdörren, får vara ifred på toaletten.

Ansvarig:

Lärarna ser till att det en skylt som visar UPPTAGET finns på dörren. Lärarna ansvarar också för att alla vet hur man hanterar skylten och att alla respekterar skylten.

Uppföljning och utvärdering:

Dagligen under verksamheten.

Likabehandlingsteamet består av Pernilla Hansson och Jessika Helmerskog. Rektor fungerar konsultativt vid behov.

11. REFERENSER

Diskrimineringslagen

Läroplan för grundskola, förskoleklass och fritidshemmet 2011

Skollagen

Skolverkets allmänna råd; Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling